

Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ

PARTEA I - 40 de puncte

Text-suport -literar

A. 20 de puncte

a V-a

1. Notează, din textul dat, două cuvinte care aparțin câmpului lexical al *naturii*. 4 puncte
2. Precizează câte un sinonim contextual al cuvintelor din text: *o mireasmă* și *se mohorî*.

4 puncte

1. Scrie, în două enunțuri, care este starea Liliacului, așa cum reiese din textul de mai sus.

4 puncte

1. Menționează o trăsătură a unui personaj din textul de mai sus. 4 puncte
2. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Rădăcinile îi sorb apa fierbinte și vie și o duc în trunchiurile copacilor, acolo unde cresc mugurii în așteptarea primăverii*. 4 puncte

a VI-a

1. Transcrie două figuri de stil diferite, precizând felul lor. 4 puncte
2. Precizează câte un sinonim contextual al cuvintelor din text: *albastru-deschis* și *ceasuri*.

4 puncte

1. Menționează motivul pentru care fetița culege zmeură. 4 puncte

2. Enunță o trăsătură a personajului principal, precizând mijlocul de caracterizare, din următorul fragment: *Am să strâng zmeură cu toată îndemânarea, am să mă cațăr pe coasta cea mai abruptă, n-o să-mi pese de murea care-mi jupoaie gleznele, numai spini peste tot, o să sar peste bușteni până la un pâlc plin de roade*. 4 puncte

3. Ilustrează, în 30 – 50 de cuvinte, modul în care se reflectă relația strânsă dintre personajul principal și familie. 4 puncte

a VII-a

1. Transcrie două cuvinte care fac parte din câmpul lexical al *satului*. 4 puncte
2. Notează o figură de stil, menționând felul acesteia. 4 puncte

3. Precizează valoarea expresivă a utilizării verbelor la timpul perfect compus, în textul dat.

4 puncte

1. Prezintă, în două enunțuri, un sentiment pe care îl transmite vocea lirică, susținându-ți afirmația cu exemple relevante. 4 puncte

2. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Când din scrisori eu văd precum matale/Din zi în zi mereu întinerești*. 4 puncte

A VIII-a

1. Alcătuieste un enunț cu omonimul cuvântului *drepti*. 4 puncte
2. Transcrie o figură de stil, explicând semnificația acesteia. 4 puncte

3. Precizează valoarea expresivă a utilizării verbelor la persoana a II-a. 4 puncte

4. Prezintă, în două-trei enunțuri, o relație de opoziție identificată în text care să exprime atitudinea instanței lirice față de viață. 4 puncte
5. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Petalele ce cad din trandafiri/ Și nu s-aud când mor, să le iubești*. 4 puncte

**B. 20 de puncte
COMPUNERI:**

a V-a

- Redactează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să îți imaginezi un final al întâlnirii dintre Fetită și Ursul Galben. În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
 - formularea unui titlu potrivit; 2 puncte
 - respectarea convențiilor textului narativ; 6 puncte
 - utilizarea unei secvențe dialogate; 6 puncte
 - prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. 6 puncte

- Redactează o compunere descriptivă, de minimum 100 de cuvinte, în care să prezinți frumusețea crinilor.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
– formularea unui titlu potrivit; 2 puncte
– respectarea convențiilor textului descriptiv; 6 puncte

a VI-a

- Realizează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți imaginezi că participi, alături de Arsenia, la cules de zmeură. Vei include o secvență descriptivă, de minimum 30 de cuvinte.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
formularea unui titlu potrivit; 2 puncte
respectarea convențiilor textului narativ; 6 puncte
inclusiunea secvenței descriptive; 6 puncte
prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. 6 puncte

- Imaginează-ți că tocmai ai adus un strop de fericire în viața cuiva.

Scrie o compunere narativă în care să relatezi întâmplarea. 20 de puncte
În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
– formularea unui titlu potrivit; 2 puncte

a VII-a

- Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți imaginezi o întâmplare din care să reiasă faptul că legătura dintre mamă și copil poate apropia ființa umană de divinitate.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
formularea unui titlu potrivit; 2 puncte
respectarea convențiilor textului narativ; 4 puncte
valorificarea experienței personale și culturale/religioase; 6 puncte
prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. 8 puncte

- Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți comuniunea cu semenii și cu divinitatea. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
– formularea unui titlu potrivit; 2 puncte

a VIII-a

- Scrie un text de minimum 150 de cuvinte, valorificând mesajul poeziei *Înțelepciune* de Magda Isanos. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
precizarea unei semnificații a textului prin referire la temă; 4 puncte
prezentarea a două elemente componente ale descrierii literare; 6 puncte
interpretarea a două figuri de stil diferite, relevante pentru mesajul textului; 6 puncte
menționarea unui sentiment/ a unei emoții exprimat(ă) în textul poetic, justificându-ți alegerea. 4 puncte

- Redactează un text, de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți importanța iubirii ca formă de împlinire, valorificând textul dat și experiența culturală/religioasă. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

<p>– utilizarea a două figuri de stil diferite; 6 puncte</p> <p>– prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. 6 puncte</p>	<p>– respectarea convențiilor textului narativ; 6 puncte</p> <p>– utilizarea a două trăsături/elemente de portret; 6 puncte</p> <p>– prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. 6 puncte</p>	<p>– respectarea convențiilor textului narativ; 4 puncte</p> <p>– utilizarea a minimum două trăsături/elemente de portret; 4 puncte</p> <p>– prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. 8 puncte</p>	<p>– prezentarea modului în care omul conștientizează importanța iubirii ca formă de împlinire;</p> <p>4 puncte</p> <p>– ilustrarea viziunii prezentate cu două secvențe comentate din text; 4 puncte</p> <p>– valorificarea experienței personale și culturale/religioase; 6 puncte</p> <p>– susținerea unui punct de vedere original asupra temei. 6 puncte</p>
---	--	--	---

PARTEA a II -a- 40 de puncte

TEXT-SUPPORT - SCRIERI RELIGIOASE

A. 20 de puncte

a V-a	a VI-a	a VII-a	a VIII-a
<p>1. Identifică patru elemente ale creației care vorbesc despre Creator. 4 puncte</p> <p>2. Transcrie, din text, o secvență care surprinde o însușire a Creatorului. 4 puncte</p> <p>3. Precizează două acțiuni ale Creatorului atunci când făurește lumea văzută. 4 puncte</p> <p>4. Prezintă importanța <i>frumuseții</i> creației lui Dumnezeu. 4 puncte</p> <p>5. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, următoarea secvență: <i>Nimic din cele ce sunt n-au venit la întâmplare!</i> 4 puncte</p>	<p>1. Transcrie o secvență care arată care sunt prietenii lui Dumnezeu. 4 puncte</p> <p>2. Enumeră două efecte pozitive ale iubirii. 4 puncte</p> <p>3. Precizează porunca iubirii, așa cum reiese din text. 4 puncte</p> <p>4. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o situație în care dragostea poate avea o influență benefică asupra sufletului, valorificând textul dat. 4 puncte</p> <p>5. Comentează, în 50-70 de cuvinte, secvența: <i>să ne rugăm să se acopere inima noastră cu frica de Dumnezeu.</i> 4 puncte</p>	<p>1. Precizează scopul creării omului, justificând modul de realizare a acestuia, cu o secvență din text. 4 puncte</p> <p>2. Menționează opoziția dintre durere și bucurie. 4 puncte</p> <p>3. Prezintă nevoia de prieteni și de Dumnezeu, ca expresie a împlinirii personale. 4 puncte</p> <p>4. Formulează o învățătură morală desprinsă din textul dat. 4 puncte</p> <p>Explică, în 30-50 de cuvinte, sensul secvenței: <i>Omul este un inel de legătură între lumea</i></p>	<p>1. Transcrie o secvență care surprinde relația omului cu Dumnezeu. 4 puncte</p> <p>2. Precizează calea prin care se poate ajunge la iubirea față de Dumnezeu. 4 puncte</p> <p>3. Numește două calități ale iubirii adevărate. 4 puncte</p> <p>4. Ilustrează, cu exemple din text, care sunt datorii omului față de aproapele său. 4 puncte</p> <p>5. Comentează, în 50-70 de cuvinte, secvența: <i>Suntem fericiți atunci când îi iubim în taină pe toți oamenii. Vom simți atunci că toți ne iubesc.</i> 4 puncte</p>

		<i>materială și cea spirituală. 4 puncte</i>	
B. 20 de puncte			
Eseu nestructurat: Pornind de la o secvență din text să abordeze o temă religioasă; este foarte important să valorifice experiența lor culturală și religioasă			
a V-a	a VI-a	a VII-a	a VIII-a
Pornind de la secvența: <i>Dacă te uiți la cer și la ordinea din el, cerul îți este conducător al credinței, arată în el însuși pe Meșterul care l-a făurit</i> , redactează un text despre cunoașterea creației ca dar al iubirii lui Dumnezeu, valorificând experiența culturală și /sau religioasă. 20 de puncte	Redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să răspunzi la întrebarea din finalul fragmentului dat, valorificând experiența culturală și /sau religioasă. 20 de puncte	Pornind de la afirmația <i>Dumnezeu ne-a creat „astfel încât să avem trebuință unii de alții”</i> , redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, despre nevoia de comuniune, valorificând experiența culturală și /sau religioasă. 20 de puncte	Pornind de la enunțul: <i>Nimeni nu poate ajunge la Dumnezeu dacă nu trece prin oameni</i> , realizează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi că iubirea față de cei din jur este o condiție a iubirii față de Dumnezeu, valorificând experiența culturală și /sau religioasă. 20 de puncte
REDACTARE- 10 puncte pentru întreaga lucrare			
<ul style="list-style-type: none"> • existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; • coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); • utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); • respectarea limitelor minime de cuvinte. 			2 puncte 6 puncte 1 punct 1 punct

- Câteva sugestii de sciitori/ texte:

- Poeți:

Vasile Voiculescu

Radu Gyr

Ioan Alexandru

Radu Stanca

Lucian Blaga

Alexandru Macedonski

Nicolae Labiș

Imnul luminii- Ioan Alexandru

Lumina sfânta-n zorile de zi

Nu-i creatura sa n-o vorbesti de bine

Începi cu roua si sfârsesti în vârf

Lasând o târa-n floare dupa tine

La fiecare-n parte odihnesti

E-un freamat si-un fior de bucurie

Frunza-n extaz atinge raza ta

Si-odata ochiul umbrei o învie

E-un ceas si-o clipa-n zi si anotimp

Când cea din urma poarta e strapunsa

Tâtâna visului celui mai sfânt

Cu lacrima luminii este unsa

Crinul te-asteapta ca pe-un împarat

De-aceea s-a gatit de-mparatie

Atât de des sta dealu-n fata ta

Ca s-a ascuns sub vitele de vie

Nemaiputând sa-ndure atâtea sarbatori

Chemata umbra turmelor sa vina

Sa-si lege limba clopotelor lor

De firele de iarba pe colina

Albina toata noaptea a urzit

În strai de aur sa se-mpodobeasca

Asteapta numai sa te uiti la ea

Ca toata truda ei sa-nvesniceasca

Iar ciocârlia-i dusa în vazduh

Pe-un fir curat de ceara de la grinda

Înfrigurata scapara în cer

Sa prinda raza-n brate sa-l aprinda

Iar florile umile pe pamânt

N-au cum sa-ti iasa în întâmpinare

Se fac un fel de clinchete covor

Si zvânta roua sfintelor picioare

Pe cruce, Vasile Voiculescu

Isus murea pe cruce. Sub arșița grozavă
Pălea curată-i frunte ce-o sângerase spinii
Pe stâncile Golgotei tot cerul Palestinei
Părea că varsă lavă.

Si chiar in clipa morții huliră cărturarii
Cu fierea oțelită îl adăpau străjerii...
Râdea cu hohot gloata cu spasmele durerii
Și-l ocărau tâlharii.

Zdrobită, la picioare-i zăcea plângând Maria
Și-adânc zburcea blestemul din inima-i de mamă
Alături Magdalena, în lunga ei maramă,
Țipa văzând urgia.

Departe ucenicii priveau fără putere...
N-aveau decât să fugă în lumea cea pribeagă
Cu el se năruise nădejdea lor întreagă
Și fără mângâiere.

Târziu, porni mulțimea în pâlcuri spre cetate
Pe drumurile-nguste cu lespezi pardosite
Trecură fariseii cu fețele smerite
Și bărbile-argintate.

Măslini fără de frunze dormeau mocnind pe coaste
În vale,ca-ntr-o pâclă, dormea Ierusalimul,
Pe cruce somnul mortii dormea de-acum sublimul
Iisus, vegheat de oaste.

- **Prozatori:**

Emil Gârleanu

Tudor Arghezi

Ioan Alexandru Brătescu- Voinești etc.

- **Scrieri religioase**

Sf. Nectarie din Egipt- „Despre Sfânta Cruce”; „Despre sufletul nemuritor”

Valeriu Anania- poezii; „Cartea deschisă a Împărăției”

Dumitru Stăniloae- „Iisus Hristos. Lumina lumii și îndumnezeitorul omului.”
etc.